

**Velja v Ljubljani
in po pošti:**

celo leto . . . K 84—
pol leta . . . " 42—
četrt leta . . . " 21—
za mesec . . . " 7—

za inozemstvo:

za celo leto naprej K 95—
za pol leta . . . " 50—
za četrt leta . . . " 26—
za mesec . . . " 9—

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez
pošiljave denarja se ne
moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo
naročnino
po nakaznici.

Če računajo po po-
storu in si-
mm visok ter 45 mm
prostor za enkrat
a večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu štev. 19. Telefon
štev. 860. — Upravištvo je na Marijinem trgu
štev. 8. — Telefon štev. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov l. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Latinski blok.

Italijo obhajajo slabosti. Glavni del programa je za antanto brez Italije končan. — Nemčija je podpisala mir in ni dvoma, da bo tudi skupščina sprejela versajlski mir. Blokada, ki jo hoče antanta brezpogojno vzdržati do ratifikacije, je zaizstradano nemško ljudstvo prehuda peza in onemogoči vsak resen odpor proti končnemu sprejemu tako težkih mirovni pogojev; v teh razmerah ostane Nemčiji edino še nada v razvoj bodočih dogodkov — danes je treba ali sprejeti ali stradati.

Po ratifikaciji od strani Nemcev, je potrebna še ratifikacija vsaj treh antantnih držav, da postane traktat pravomočen in se začasno izvajati posamezne klavzule. — Katere bodo te tri države, ki bodo prve v svojih narodnih zastopstvih dobile versajlsko pogodbo? V prvi vrsti Francija, to je jasno. Angleška, ki je dobila kolonije, in ki ji je ostala ugodna kakovost na morju zlasti z avtomatičnim plusom po potopitvi nemške brodovja — je druga velika, ki to kar najhitreje izvršila ratifikacijo. Ostane še tretja velika. Zedinjene države? Japonska? Italija?

Z Ameriko ni gotovo, da bo šlo gladko. — Med tem namreč, ko morejo zbornice na Francoskem in v Angliji edinole sprejeti ali pa odkloniti mirovno pogodbo v celoti — vprašanje je enostavno da ali ne — ima ameriški senat pravico modificirati njene poedine točke; v tem slučaju bi nastale med zavezniki zelo delikatne diskusije, ki bi zavlekle kočno priznanje pogodbe. — Toda tretji pomočnik je zasiguran — Japonska, ki si je prilastila imperij na daljnem vzhodu, bo gledala, da pride do ureditve takoj, saj posla bo zanj v nebeški republiki Kitajski itak dovolj. — In Italija? Na njo ne računa nihče.

Italija danes ne ve, v katero smer bi se obrnila. Kako bo sprejela mirovni traktat rimska zbornica, o tem ni mogoča ta čas nikakoli sodba. Italija je zatajila načela, ki jih je proglasila sama za najsvetejši svoj paladij; pohlep po zemlji in belih sužnjih je zastrla laškim državnikom

pogled v bodočnost. Posledice se kažejo že danes. — Ker niso bile italijanske zahteve utemeljene po nikakih ne človeških in ne božjih pravicah, so morali in morajo italijanski politični voditelji polagati na sodno mizo le kos papirja — londonski pakt in tirjati kot Shylok tunt mesa iz živega telesa. Ker izgubljajo trda tla pod nogami, se jih je začela polasčati besnost.

Groze z zvezo z Nemčijo, prete z Belo Kunom, skratka: kot otrok, ki se je pobil ob mizo, pa se jezen zaganja vanjo.

Antanta danes ne mara več drveti tako v slepo za Italijo. Dokler se ni končala versajlska ceremonija, je bilo pač treba obetati in zagotavljati zaveznicem vsega, česar je ta zahtevala. Sedaj stoji stvari drugače. Dasi ne smemo pričakovati temeljitega preobrata v našem jadranskem vprašanju — zlasti ne mi Slovenci — v svojo korist, je značilno, da si je Francija preskrbela garancijo za svoje zahteve v zvezi z Angleško in Ameriko. — Poleg lige narodov imamo torej novo trozvezo, ki se obvezuje, da si bo medsebojno branila status mirovne pogodbe — o Italiji pa ni niti govora. Razočaranje sledi razočaranju. — Italija, mojster v intrigah in kršenju pogodb, popoluoma brez čuta za svetost dane besede — je danes zapuščena sama in leta nižje pod oblaki. — Grožnja z italijansko-nemško zvezo ne more zaleči preveč, kajti dva meseca po ratifikaciji mirovne pogodbe mora Nemčija razorožiti svoje trdnjave, po treh mesecih znižati armado na 200.000 mož, katero število mora po preteku pol leta ponovno znižati i. t. d. Vojaškega pomena ta zveza torej v do glednem času ne bi imela — ne glede nato, da bo šel razvoj v Nemčiji čisto drugo pot, po kateri današnji mogotci v Italiji ne bi mogli iti. To vedo ti dobro sami in poskušajo poslednje sredstvo. Vrgli so v svet idejo o zvezi romanskih narodov o latinskem bloku. Že tekom pogajanj pri pariški konferenci so Lahi stopili na stran Rumunov proti Jugoslaviji; enako kot ščuvajo na nas Nemško Avstrijo so si našli zaveznika

na naši vzhodni meji — za blok agitacija se je zanesla celo na pirenejski polotok. Latinski blok bi štel po italijanskih kombinacijah vsaj do 80 milijonov ljudi, ki naj bi držali ravnotežje proti germanstvu, angloslavstvu in — last not least — proti slovanstvu. — To je ideja sedanjega ministrskega predsednika Nittija.

Toda vse besede in vsi dokazi Italijanov o skupni latinski civilizaciji ne pomagajo — Francozi so realni in čisto mirno so vstopili v britansko-amerikansko grupacijo. Augusté Gauvain je označil idejo o latinskem bloku, ki naj bi vzdržal odpor proti celemu svetu, naravnost kot blaznost. Italija ostaja torej sama, kdo ji bo garantiral londonsko pogodbo, vsaj za kratek čas? Reški dogodki gotovo ne bodo preveč mamljivo uplivali na latinsko sestro Francijo; kdor je živel med francoskim narodom, si ni v dvomih o „simpatijah“, ki jih goje v Galiji za male Rimljane. Rumunski ministrski predsednik je zapustil Pariz, da poda demisijo; Rumunija ima dela polne roke, ureditev lastnih notranjih razmer ji ne bo dopuščala, da bi izražala drugače kot platonično svojo naklonjenost za mater Italijo. Rešitev italijanskih problemov je na mrtvi točki. Latinski blok je prazna beseda. Goriška, Trst, Reka, Abesinija, Smirna — se li italijanski narod zaveda v kam ga vodijo slepci? Gotovo ne. — Ljudstvo je gladno, demobilizacija vzbuja strah pri vladi in vsa zunanja politika, kot jo vodi danes Italija dela utis, kot da izganjajo hudčiča z Belcebubom — v kotlu vre in notranjo pozornost bi radi obrnili na zunanje dogodke. Koliko časa bo pa to šlo? 20. in 21. t. m. bo počivalo delo v Franciji in Italiji — proglašena je splošna osemindeseturna stavka — prvi praznik latinskega bloka, seveda ne takega kakor si ga zamišlja g. Nitti. Ofizijozno trdijo, da gre samo za zvišanje mezde, mi pa menimo, da je to le mal primaren simptom.

Kot nam poročajo, nastopajo tržaški italijanski in slovenski socialisti enotno za samostojnost Trsta. — Tudi zelo značilen pojav. Trezni Tržačani itak vedo kaj pomeni Trst pod italijanskim gospodstvom v latinskem bloku bi propadlo na nas navezano pristanišče.

Italija stoji torej pred problemi, ki jih čas neizprosno primika — in mi čakamo mirni, pripravljeni, da stopimo na poziv usode. Spectator.

Slovenska trgovska akademija.

Na zadnjem zborovanju zaupnikov JDS v Ljubljani se zahteva v resoluciji glede ustanovitve nekaterih strokovnih šol tudi ustanovitev slovenske trgovske akademije in sicer v Mariboru.

Zgodilo se je menda prvič, da se je v slovenski javnosti izrazila želja oziroma izrekla zahteva po ustanovitvi trgovske akademije. Ni mi znano, če se je naučno ministrstvo že bavilo z vprašanjem glede ustanovitve slovenske trgovske akademije in kdaj in kakšno stališče namerava zavzeti naša vlada v tem vprašanju. Zdi pa se, da se do danes niti slovenska javnost niti naši trgovski krogi niso zanimali za ustanovitev „višje trgovske šole“. Dejstvo je tudi, da smo se Slovenci le malo posvečali trgovski stroki in bi najbrže še danes lahko na prste sešteli vse one naše ljudi, ki posedujejo tako obširno in dalekovidno trgovsko naobrazbo, da bi mogli imeti nekaj vpogleda v svetovno trgovsko politiko. Kolikor pa smo imeli Slovenci takih ljudi, so bili porazgubljeni po inozemstvu, saj jim naša majhna domovina ni mogla nuditi prilike, da bi doma uporabili svoja trgovska znanja in pokazali svoje trgovske zmožnosti. — V bodoče bo to povsem drugače. Postali smo del samostojne države in v trenutku, ko se odpro meje, bo tudi nam dana možnost najti direktnih trgovskih zvez z inozemstvom za im-

VLADIMIR LEVSTIK.

126. nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

»Vendar pa je naša dolžnost, da opozarjamo na moralno trohno te ljudijske pijavke. Zakaj iz naših žuljev je pognalo blagostanje, od katerega se jim meša v glavi; če oni darujejo maliku, plačujemo mi račun. Ne razburjamo se po vzorcu meščanskih farizejev, marveč gledamo in čakamo; nam gre za vse, ne za klavarno majhno burko. Ura prihaja, ko vstane združeni proletarijat in pomete komedijante s kulisami vred. . . . Sledil je bobneč poziv na združevanje v eno, mogočno in nepremagljivo armado; »Volite se bližajo — v slogi je moč in zmaga!«

»To je dovolj prizanesljivo,« se je namuznil grof. »Drugod ima nova pesem krepkejšo melodijo.«

»Politika je zmerom enaka,« ga je poučil humanist, dvignivši kazalec. »Ves grom in tresk velja itak le bodočemu mandatu sodruga Mahneta.«

»Stojte, še nekaj je tu!« Egon je bral dalje, ne videč Dore, ki je odkimavala, da ne. »Beležka, tik za člankom . . . Vsled pojavljanja višnjeve repatic je zaspala radovednost, s katero je nedavno še vse čakalo nadaljnjih razkritij iz preteklosti nekega tukajšnjega veljaka. Tudi »Ljudstvo«, ki je privleklo začevo na dan, molči; očitno se je izvršila za ogrom kravja kupčija . . . Ah, budalost!« se je prekinil mladi mož in nejevoljno vrgel list po mizi, tako da je padel ravno pred očeta. »Menimo se kaj

pametnejšega; ako bi šlo po mojem, bi morali veljati politični razgovori v družbi za nedostojne.«

Humanist je potegnil z njim, da bi spravili čoln hitreje mimo krnice; rekel je, da lahko poizkušajo novo šego na »soareji«, ki jo pripravlja svojim ožjim prijateljem in znancem. Vsi so sprejeli napoved z veseljem, zahaj v Pohlhovi družbi je bil vedno kratek čas in poceni smeh na tuje stroške. Učenjak je žarel od radosti sredi splošne hvale; Šmuciklas pa je medtem potuhnjen razgrnil »Rdeči plamen«, našel z očmi košljivo mesto in bral:

»Toda mi bomo skrbeli, da stvar ne izgine z dnevnega reda; mi ne delamo kravjih kupčij, in narod ima pravico videti svoje bogove v pravi luči. Namesto da aranžira malikovanje »višnjeve repatic«, naj bi »vzor značaj« — »očetje domovine« so zmerom »vzor značaj« rajši premišljal kam se je pogreznila Nela V*** z njegovim zavrženim otrokom. Mi vemo in bliža se čas, ko povemo brez usmiljenja — saj ga tudi on ni poznal!«

Šmuciklasu je omahnila roka; obraz mu je visel v gubah težke skrbi, in spodnja čeljust mu je drgetala. »Kaj pomeni to?« je klenkalo v njegovi glavi. »Vabilo na kravjo kupčijo? Nemogoče! S tem, da se začnem pogajati, je reč priznana, in če se umaknem, taktisto . . . Kje je izhod? Eh, mari bi me bil vzel hudič tisti dan, namesto da me je zmotil! Sodba prihaja, in pardona ne bo . . . Edino, kar morem, je vztrajati na sedanji poti; zaradi grofa me bo ščitila vlada, ki je z Mahnetom vedno v dobrih stikih. Od »zgoraj« je treba gasiti »Rdeči plamen«, dru-

gače sem izgubljen, vse pride na dan in vse splava po vodi!« Zazdelo se mu je, da smatja bister okret na desno že zdavnaj za »edino realno politiko!« karkoli podobnega je bil stavil dotlej, je bilo premalo: Še jutri dopoldne jo mahnem k ekselenciji ter mu oprezno ponudim pakt, češ, treba je združiti poštene moči zoper občenevarna stremljenja . . .

Brada se mu je naježila od divje odločnosti, in srdito je kimal grofu, ki je dejal prav tisti hip:

»Politika je grda reč; jaz gospoda ji ne morem priznati opravičenega mesta v človeškem dejanju in nehanju. To je dejanje najostudnejših strasti, nič drugega! Kakor hitro pa gledamo svet s tega filozofskega stališča, si moramo priznati, da je strankarstvo nepotrebna, nezmisliva in pogubonosa bolezen javnega življenja. Meni, človeku starih, lojalnih tradicij, bi bilo najljubše, če bi videl vse stranke združene v eno, edino pametno in zveličavno, v stranko zvestobe do domovine in pokorščine do njenega vladarja; takšna stranka je preprosta, kakor Kolumbovo jajce in edina vredna velikih ljudi . . .

Razpletel je svojo misel na široko in glocko ter jo zastopal tako zgovorno, da je navdušil celo težkournega Skalona. Vsa družba je čutila, da pada mogočno sline na rodovitna tla; perot zgodovine je komaj slesno trepetala nad glavami trojice. Gospa Antoinetta je blaženo sklepala roke na želodcu ter prisposabljala trenotje z nekim drugim, v »Nadljudje« Natalije von Schimmellviess, kjer se posvetuje nemški cesar s svojimi generali o usodi sveta.

(Dalje prih.)

port in eksport. Iz blagovne trgovine se bo razvil denarni promet in tako zopet povzročil za trgovca sto in sto novih vprašanj, ki jih bo treba hitro in širokovinjski razrešiti. Potrebnovali bomo zato ljudi z višjo trgovsko izobrazbo v eksportni hiši, kakor v banki, v državni kakor v privatni službi in od velikosti obzora njih izobrazbe bo odvisen razvoj in obstoj našega trgovstva.

Pri nas smo dosedaj poznali razum mnogih privatnih trgovskih tečajev le dveletno trgovsko šolo. Trgovska izobrazba, ki si jo pridobi učenec v trgovski šoli, zadostuje v praksi komaj za izvrševanje najenostavnejših, popolnoma mehaničnih pisarniških poslov, saj je učni načrt v trgovskih šolah omejen le na najpotrebnejše. Tudi je predizobrazba, ki jo prinese učenec za trgovsko šolo s seboj tako minimalna (zahteva se za vstop v trgovsko šolo ljudsko šolska izobrazba), da naravno ne more biti prave podlage za višjo trgovsko izobrazbo. Edina „Mahrova šola“ je bil pri nas strokovni trgovski zavod svoje vrste, ki je še precej odgovarjal s svojim obširnimi učnim načrtom potrebi po višji trgovski izobrazbi in ki bi te po praktičnih uspehih svojih gojencev v trgovski stroki lahko primerjal z trgovsko akademijo. — Toda ta zavod je bil nemški.

Pod naslovom „trgovska akademija“ se razume navadno štiriletno trgovsko šolo, ki je svoj čas tudi nosila naslov „trgovska akademija“. V zadnjem času pa se je začelo strogo ločiti pojma „trgovska akademija“ in „višja trgovska šola“. Zadnja je postala le glavni in temeljni del trgovske akademije. Trgovska akademija pa je sedaj skupen naslov za ves kompleks višji trgovski šoli priklapljenih in z njo združenih učnih zavodov to so: enoletni abiturijentski tečaj, dveletna trgovska šola za dečke in deklice, večerni trgovski tečaji za trgovske in obrtne vajence in končno večerni trgovski kurzi za gospode in dame ter počitniški trgovski tečaji za ljudsko in meščansko šolsko učiteljstvo.

Nas zanima predvsem štiriletna višja trgovska šola, ki bi tvorila temeljni učni zavod tudi na naši slovenski trgovski akademiji. Je enakovredna drugim srednjim šolam in absolutorij na višji trgovski šoli je enakovreden absolutoriju oz. zrelostnemu izpitu na ostalih srednjih šolah. Poleg vseh naravoslovnih predmetov, ki se poučujejo na srednjih šolah v višjih razredih in poleg vseh trgovskih predmetov, ki se poučujejo na nižjih trgovskih šolah (knjigovodstvo, trg. korespondenca, trgovska veda etc.) se predavajo na višji trgovski šoli še po dva do trije tuji jeziki, ki pridejo za trgovstvo dotične dežele najbolj v poštev (pri nas bi bili poleg srbohrvaščine najpotrebnejši francoščina in laščina) in sicer jeziki kot taki in še trgovska korespondenca v dotičnih jezikih. Dalje poleg algebre, politična aritmetika, trgovsko in obrtno pravo, trgovska zgodovina in zemljepis, blagovna veda in narodna ekonomija. Absolventom trgovske akademije je odprta pot v vsa trgovska in industrijska podjetja ne le doma ampak tudi v inozemstvu, najdemo jih na vodilnih mestih, bančnih in denarnih zavodov, eksportnih trgovinah in večjih trgovskih agenturah kakor tudi v strokovni službi najrazličnejših industrijskih in drugih podjetij.

Hrvati imajo že sedaj kar tri trgovske akademije in sicer v Zagrebu, Osijeku in Sušaku ter že danes mislijo na ustanovitev eksportne akademije. Slovenci pa imamo še danes le dveletno slovo. trgovsko šolo in nekaj privatnih učnih tečajev v Ljubljani, Celju in Mariboru. To dejstvo je dokaz, kako malo se zavedamo potrebe, vzgojiti si ljudi z višjo trgovsko izobrazbo, ki bi bili zmožni razviti naše trgovstvo na znotraj in mu pridobiti veljave tudi v inozemstvu. Moledujemo pa dan za dnem in se bridko pritožujemo vseh oblikah in privsaki priliki, kako se vtihotaplja v našo državo raznitujci in židovski trgovci, kinam bodo tudi res počasi toda sigurno zasedli ravno v trgovstvu vsa važna mesta in gapotegnili potem s svojim kapitalizmom popolnoma v svojo odvisnost.

V jeseni dobimo Slovenci najvišji kulturni zavod: slovensko univerzo. Zganimo se ter odločno zahtevamo takojšnjo ustanovitev slovenske trg. akademije. Vzgojimo si ljudi v pravem in zdravem trgovskem duhu; osvobodili smo se narodno — osvoboditi se moramo tudi gospodarsko, ker le neodvisno in pozitivno gospodarstvo je in bo podlaga zdravi in močni državi, kakršno si pač vsi želimo.

Dr. Lotrič:

Češke zadeve.

(Dalje.)

Realistične, t. zv. Masarykove stranke, ki se je oficijelno imenovala napredna (pokrokov), v pravem pomenu besede ni več. Bila je to stranka inteligence, samih kulturnih delavcev. Mas, ki so vsled demokratizacije volilne pravice odločale v političnem življenju, ni imela za seboj. Masaryk sam je bil pri zadnjih državnoborskih volitvah v bivši Avstriji izvoljen največ od socijalnodemokratskih volilcev. Socijalna demokracija mu ni postavila protikandidata, čeprav ni kandidiral oficijelno na njen program, ker se je klanjala njegovi avtoriteti. Realistična stranka pod vodstvom Masarykovim je bila pravzaprav visoka politična šola za politične voditelje vseh naprednih in socijalističnih strank. Kdor izmed Masarykovih učencev je čutil posebno nagnjenje, da vstopi v aktivno politiko, je zapustil to stranko in odšel tja, kjer so bile organizirane mase. Realističen dnevnik „Oas“ je bil po svoji vsebini gotovo najboljši časopis na kontinentu. Med vojsko je bil ustavljen. Po prevratu ne izhaja več. Odšel je Gospod, njegovi apostolji pa so se razšli na vse strani, da uče nauk svojega velikega učitelja. Herben, Machar, Šamal so pri narodni demokraciji; Bartošek pri socijalistih, Loskot, Pelant pri agrarcih, bivši katoliški duhovnik Kunte, temeljit poznavalec verskih vprašanj, se je posvetil tihemu delu; zunanji minister Beneš je bil že pred vojsko, če se ne motim, organiziran pri socijalni demokraciji. Kam se nagne dr. Bouček, ne vem. Tyrzický je v Severni Ameriki ravnatelj češke korespondenčne pisarne. Drtina, mož svetovne veljave, solnce modroslovne fakultete, je zajedno vodja naučnega ministrstva. Med Masarykovi po deželi se je izvršil podoben proces.

Najmlajša Masarykova generacija tvori sicer svojo stranko pod starim naslovom. Toda je še v povojih. Pri zadnjih volitvah je semintja nastopila samostojno. Ponajveč pa so njeni pristaši volili Modračkovo skupino. Kak bo razvoj te nove stranke ne vem. Bivša realistična stranka je bila skupina samih visoko naobraženih kritikov, ki so dajali smer vsemu javnemu življenju in tako indirektno vodili tudi češko politiko. Teh ljudi ni več v stranki. Po tem dejstvu se lahko tudi presodi pomen, ki ga ima mlada napredna stranka v češkem narodu in preceni ulogo, ki jo igra.

Kdor bo pisal kulturno in politično zgodovino slovenskega naroda najnovejše dobe, se bo moral pač v posebnem poglavju in obširno pečati z nekdanjo Masarykovo stranko, ki je imela odločilen vpliv na večino naših mlajših naprednih kulturnih delavcev. Uvedla sta k nam Masarykove ideje predvsem dr. Dermota in dr. Lončar. („Poslanica slovenski mladini“, „Naši Zapiski“). Isto delo je nadaljevala „Omladina“ potom številnih sodelavcev.

Danes stoji Masaryk kot predsednik republike nad strankami. Prvotna

provizorična ustava mu ni dajala takorekoč nikake vladne moči. Bil je le reprezentant države, podobno kot predsednik francoske republike. Vsa moč je bila v rokah vlade, predvsem ministrskega predsednika in ta je bil — dr. Kramář. Masaryk je ostal zelo rezerviran. Držal se je strogo ustave. Začeli pa so se oglašati vplivni možje vseh strank, ki so zahtevali močnega predsednika. Njim so sledile mase, ki so pri vsaki priliki zahtevale, da se da Masaryku moč v roke, ker Masaryk je danes v češkoslovaški republiki edina oseba, katere avtoriteti se vsak pokori. Za svojo samostojnost se ima češki narod predvsem zahvaliti Masaryku. O njegovem delovanju med vojsko se bodo pisale cele knjige. Ima največjo zaslugo pri ustanovitvi čeških legij. Obhodil je vse ententne države. Deloval je neumorno. Koliko truda ga je stalo, da je prepričal angleške državnike, da je treba na vsak način razbiti Avstrijo, če se hoče odstraniti za bodočnost nemško nevarnost. In da ni bilo Masaryka, Avstrija bi še danes obstojala, sicer obstrižena, in Habsburžan bi bili ostali še na krmilu. Potom Wilsona, s katerim sta dobra osebnost znanca, se je Masaryku konečno vendar le posrečilo pripraviti Anglijo do tega, da je pristala na razkosanje stare podonavske monarhije. Istega dne, ko je Anglija priznala samostojno Češko, je bila usoda habsburškega rodu zapečatená!

Na pritisk od vseh strani se je prvotno provizorično ustavo v toliko spremenilo, da se je dalo predsedniku večjo moč. Kako ustavno stališče bo imel predsednik v republiki, bo odločila definitivna ustava. Večina naroda je za to, da predsednika direktno voli vse ljudstvo ter se mu da tako moč, ko jo ima v Združenih državah Severne Amerike. Nikogar bi ne bilo na Češkem, ki bi se temu nazoru upiral, če bi bile garancije, da bi republiki predsedoval vedno tak predsednik kot je Masaryk. Saj pa ima tudi vse tiste idealne lastnosti, katere zahteva od pravega vladarja Plato. Demokrat pa je ostal do kosti, kot je vedno bil. Napram neki deputaciji kavarnarjev in gostilničarjev se je izrazil, da bi tako rad še vedno hodil v svojo stalno malostransko kavarno, pa ne ve, kaj bi k temu rekli čuvarji predsedniškega dostojanstva. Preselili so ga na kraljevski grad, on pa bi najraje ostal v svojem profesorskem stanovanju na Mali strani. Masaryk se je izučil za ključavničarja. Pozneje je še le začel študirati. Bil je trd boj za svoj obstoj. Na univerzo se je vpeljal s svojo svetovno znano knjigo o samomoru. Neki samomorilec mu je zapustil vse svoje premoženje, ker mu je tako imponiralo, kako je Masaryk izborni pogodil razpoloženje in duševno stanje samomorileca. Ne mislim pisati Masarykove biografije. To bo storil že kdo drug, ki je bolj poklican kot jaz. Sicer je dosedaj na Slovenskem o Masaryku skoro še največ pisal v prejšnjih letih „Slovenec“. Toda samo take stvari, ki niso bile resnične.

Nečloveško postopanje Italijanov.

Pred kratkim je v neki gostilni v Brdih prepevalo več domačih fantov narodne pesmi. Pri sosednji mizi so sedeli trije goriški Lahoni, med njimi ženska, ki se je vsajala nad slovensko pesmijo, fantje pa so ji odgovarjali in tako je nastalo prerekanje. Omenjena ženska je tekla naznaniti celo zadevo italijanskemu poveljniku tamonjnje posadke. Na lice mesta je prišla karabinska patrulja, ki je hotela na fante streljati, kar pa je preprečila sestra enega izmed fantov. Drugi dan so pozvali prizadete na karabinsko postajo pod pretvezo, da se morajo zglašiti kot bivši avstrijski vojaki. Na postaji so jih takoj aretirali in nato vklejane odpeljali v Kormin in čez par dni v Videm. V Vidmu so bili nastanjeni pod milim nebom v prostoru, ograjenem z bodečimi žicami in zastraženi s strojnimi puškami. Čez

nekaj dni so jih tirali pred vojno sodišče, ki jih je obsodilo na smrt. Smrtna obsodba se ni izvršila, pač pa so jim na rokah puščali kri. Oslabeli mladeniči so padli v nezavest, nakar so jih italijanski krvniki strašno pretepli, tako da so se od šibkosti in bolečin valjali po tleh. Silili so vanje, naj kričijo „Evviva Italia“ in jim grozili, da ne prenehajo s pretepanjem, dokler ne store tega. Fantje pa se niso udali. Ko se je zdelo rabljem mučenja dovolj, so jih odpeljali v bolnico.

Čim so sorodniki znali, da leže v bolnici, so jih šli obiskat in našli vse svoje v strašnem stanju. Jokaje so prosili, naj jih izpustijo na svobodo. Šele na večkratne prošnje in posredovanja je vojaška oblast obljubila sorodnikom, da jih premesti v Trst. A te obljube ni držala, pač pa jih je odgnala v jetnišnico v Padovo. Tudi zadostne hrane niso dobivali. Po štirje so dobivali na dan samo eno mesno konzervo in hlebec kruha. Da jim sorodniki niso poslali izdatne pomoči v živilih, bi bili ujetniki umrli od lakote.

To poročilo lahko vsak čas podkrepimo s pričami.

Na Otavi pri Šemparju so te dni aretirali in internirali iz neznanih vzrokov trgovca Špacapana.

Ker primanjkuje v zasedenem ozemlju mesa, so vojaške oblasti odredile rekvizicijo desetine goveje živine.

V Lokavcu so Italijani prišli iz neznanega povoda župana in ga odvedli v tržaške zapore.

V Št. Andrežu pri Gorici so Lahi popravili ljudsko šolo ter na pročelje nabili tablo z napisom „Scuola elementare“. Ob obeh koncih table so razobesili dve laški zastavi. To je Štandražanom razburilo že itak vročo kri in neke noči so mladeniči sneli tablo in oba prapora raz zid ter vse skupaj sežgali. Vsled tega so Lahi obkolili in zastražili Št. Andrež, tako da ni mogel nihče ne noter ne ven ter uvedli v celi občini preiskave, krivcev niso našli, zato pa pobirajo domačinom razne vrednosti, kakor odeje in delajo škodo, n. pr. razbijajo cvetličjake itd.

Za smeh. — Kakor znano, so v zasedenem ozemlju uvedli v ljudske šole dveurni pouk laščine. Učijo različni tenenti in maršci (naredniki). Uspeha nimajo niti najmanjšega. Tako je vprašal v neki občini „učitelj“ svoje učence, kako se po italijansko pravi „gospod učitelj“. Med otroci — molk. Le eden se oglašil: „Signor minestra“. Drugi učenec ga takoj popravi: „Signor mostro“.

P. P.

Nemiri v Italiji.

Trst, 11. julija. Rimska vlada je odredila stroge maksimalne cene raznim živilom. Z vsi konsekvenco hoče izvesti v pokrajinah največje draginje te svoje naredbe. Trgovci živil so se tem naredbam izognili. Poskrili so enostavno vse zaloge živil, odpovedali brzojavnim potom več naročb v inozemstvu. Telegrafisti pa so te brzojavke inhibirali, jih izročili vladni, ki je začela nastopati proti prekupčevalcem. V vseh krajih trgovci oddajajo zelo majhne količine živil prebivalstvu. V obmorskih mestih Italije ribiči ne prinašajo rib na trg. Pomanjkanje mesa je splošno. Vlada je v Trstu znižala cene živil za 30 odst.

Položaj v Rimu.

Trst, 11. julija. (Po Ldu.) „Gazzetta di Venezia“ podaja v poročilu iz Rima od 9. t. m. sledečo sliko o položaju v Rimu:

Radi stavke tiskarjev sta izšla danes samo lista „Avanti“ in „Popolo Romano“. Demonstracije so se ponovile. Splošna stavka kaže, da bo končala. Tekom dneva je vendar bilo mnogo neprijetnih epizod.

Ponoči je vojaštvo bivakiralo po ulicah. Tramvajski vozovi, ki so proti osmi uri zjutraj zapustili romize, so kmalu zopet ustavili promet. Demonstranti so posebno naskočili čevljarice in prodajalnice svinjskega mesa. Ena teh prodajalnic je bila popolnoma

oplenjena. Mnogo žensk je odnašalo kupe gnjati in slanine. Vsega skupaj je bilo aretiranih preko 500 oseb.

Obe delavski zbornici sta objavili letak, v katerem pozivljajo delavce zopet na delo; v stavki pa ostanejo tiskarji.

Hud dogodek je zabeležiti danes zvečer na trgu „Vittorie Emanuele“, kjer so karabinerji streljali proti demonstrantom. Dva 17 letna mladeniča sta bila ustreljena. Ogorčena množica je naskočila na oddelek karabinerjev, ki so zopet streljali. Več ljudi je bilo ranjenih. Po tem dogodku še bolj ogorčena množica je hotela linčati karabinerje. Naskočila je dva kamjona, od katerih enega je zažgala. Ogorčenost in razburjenost množice prevladuje. Karabinerji so bili odpoklicani.

Mirovna konferenca.

Meje Nemške Avstrije. „Temps“ 11. t. m. poroča: Vrhovni svet je v današnji seji zaslusal Tardieuja predsednika komisije, ki ji je poverjena določitev avstrijskih mej. Ta komisija je predlagala, da se pusti Čehoslovakom najvažnejše delo onih mejnih poprav, ki so se izvršile v prid Čehom v ozemlju Gmunt (Gmünd) in Valčice (Feldsberg). Razentega je komisija predlagala, da se z ozirom na to, ker se poveča nemško-avstrijski teritorij proti Ogrski med Donavo in Jugoslovansko mejo, dovolj Čehom mostišče na južnem bregu Donave nasproti Bratislavi.

Meje proti Bolgariji. Pariz, 11. julija. „Temps“ javlja: Danes popoldne bo imela sejo komisija, ki je določena za posvetovanje o bolgarskih mejah. Kakor se čuje, so meje v Dobrudži in proti Srbiji že precej natančno določene, dočim so se o mejah proti Grški in Turčiji do sedaj samo površno posvetovali in se bodo z njimi sedaj natančneje pečali. (Ldu.)

Politični pregled.

p Razkroj madžarske rdeče garde. Budimpešta, 11. julija. (Čtu.) Listi poročajo, da bo general rdeče armade Aurelij Kromfeld in tudi njegov namestnik odstopil. Listi menijo, da je odstop šefa generalnega štaba Kromfelda v zvezi z naraščajočim razkrojem madžarske rdeče armade. (Ldu.)

p Francoski socialisti. Saint Germain, 11. julija. (Dun. Ku.) Vodstvo francoske socialistične stranke je sprejelo sklep, ki odklanja vsako skupno delo z gospodujočimi razredi celo v obliki mešanih komisij, ter pozivlja stranko, da ustanovi delavske svete povsod, kjer se to še ni zgodilo. (Ldu.)

p Nov politični list. V Dubrovniku je včeraj izšel nov neodvisen politični list „Narod“.

p Nov slovenski list bo začel izhajati v Velikovcu. Imenoval se bo „Korošec“.

p Celovške razmere. Celovec, 11. maja. „Klagenfurter Nachrichten“ javljajo, da se vrše pogajanja, glasom katerih je baje uspeh, da se v Celovcu povrne nemška ljudska bramba in vojaški svet. List protestira proti zopetni uvedbi starega terorističnega sistema vojaških svetov, ker glavna naloga vsake vlade v Celovcu bodi, da je mesto zadostno preskrbljeno s prehrano.

p Važna pogajanja v Celovcu. Celovec, 12. julija. (Izvir. por.) Med zastopniki kraljestva SHS, zastopniki ententine misije in nemško-koroško vlado so se vodila večdnevna pogajanja. Gre predvsem za prehrano Celovca, za strogo določitev demarkacijske črte in druga pereča vprašanja, ki se tičejo Jugoslavije in Koroške. Uspehi teh pogajanj bodo jasni tekom prihodnjega tedna. Izvedeni bodo važni vojaško-politični koraki.

Obnovite naročnino pravočasno, da se Vam pošiljanje lista ne ustavi!

Pokrajinske vesti.

kr Novo mesto. Deželna vlada v Ljubljani, oddelek za trgovino in obrt, je stavila premoženje veleposestnika Hermana Gorjanyja na Ruperčevrhu pri Novem mestu pod sekvestro. Ko se je sekvestr g. A. Lapajne podal tja, da popiše vse premoženje, ni dobil g. Gorjanyja doma. Njegova soproga je dala izjavo, da se njen soprog ne vrne več v Jugoslavijo in da nima v Jugoslaviji nobenega premoženja več. Čudno se nam zdi, kako je to mogoče, da je vzlic ukazu deželne vlade, da se premoženje državljanov tujih nam sovražnih držav ne sme prodati, bilo posestvo letos pomladi prodano g. Staretu iz Domžal za 900.000 kron, kateri denar je g. Gorjany vzlic otežkočenim potnim razmeram mogel izvesti v Nemško Avstrijo. Poklicane oblasti bi morale dognati kateri „Jugoslovan“ je, pomagal in preskrbel potni list temu Nemcu. Na eni strani izdajajo oblasti vse polno ukazov, na drugi strani se pa pustijo voditi za nos. Pač smešno — vendar resno.

kr Zveza trgovskih nastavljenec na slov. ozemlju, krajevna skupina Celje prosi vse one gg. člane in članice, kakor tudi nečlane, da jim svojčas doposlano pole „Podatki za l. 1919“ katerih do sedaj še niso vrnili, kar najhitreje natančno izpolnijo in vrnejo, ker te podatke nujno rabimo za sestavo štatistike. Obenem se pozivlje vse one gg. tovariše in tovarišice, ki še niso člani naše zveze, da k isti pristopijo, kajti dokler ni zadnji trgovski nastavljenec organiziran, nam ni mogoče iti po poti, katero smo si začrtali. Šele tedaj zamoremo nastopiti, kadar smo do zadnjega organizirani, ker le v edinstvi je moč.

kr Feuerwehr v Celju. Društvo, ki je bilo nekdanj ognjišče nemškega nasilja in šele v drugi vrsti strokovno, dobrodelno društvo, še vedno obstoja v neizpremenjeni obliki naprej. Bil bi pač že skrajni čas, da se naši slovenski činitelji v mestu, v mislih imamo predvsem naš obrtni stan za to društvo zanimajo in ga primerno preosnujejo. Slovenska gasilska zveza, žalska župa bo šla gorovo rada naroko. Prilominjamo, da imamo v Gaberjih lepo organizirano gasilno društvo s slovenskim poveljem. Obe društvi bi mogli skupno kar najlepše delovati.

kr Slovenski napisi v Celju rastejo kakor gobe po dežju, — le nekateri trdovratneži še čakajo, kljub temu, da je termin že potekel. Te si bomo prihodnje dni natančneje ogledali.

kr Celje. „Nova Doba“ je priobčila v eni zadnjih številik zanimiv članek o gerentstvu in gerentih na Slovenskem. To potrebno zlo nam je prinesla doba prevrata. Mislili smo tedaj, da ne bo trajala ta ex lex institucija tako dolgo. Priznati si moramo objektivno, da trpi pod tem vse gospodarsko in kulturno življenje. Zlasti se občuti to v velikih občinah. JDS. je iz tega vidika na svojem glavnem zboru v Ljubljani sprejela tudi resolucijo, ki zahteva, da se naj izvrše po Slovenskem v doglednem času občinske volitve, izvezeta bi bila samo autonoma mesta, kjer razmere še niso konsolidirane. V vsakem slučaju imamo torej še računati v Celju z daljšo dobo gerentstva. V Celju je dosedanja ureditev ta, da je vsakokratni okr. glavar obenem tudi vladni komisar mesta Celje, združuje torej v eni osebi dvojne ogromnih odgovornih mest in poslov. Popolnoma brez ozira na katerokoli osebo, moremo po večmesečni praksi, ki jo opazujemo, reči, da se nam ta ureditev ne zdi najsrečnejša. V Mariboru je ureditev ločena, poleg okrajnega glavarja je samostojen vladni komisar, ki vodi kot mestni gerent posle autonomne mestne uprave. Želeli bi si brez ozira na katerokoli osebo podobno ureditev tudi v Celju in to iz zgolj stvarno principielnega stališča. Ako vlada izvede to preureditev, bo ta ukrep obojestranskim interesom doslej združenih agend samo v korist. Naloga, ki čakajo mestno občino, so vsestransko tako velike in važne, da

po naši sodbi ne kaže s tem odlagati. **kr Celje.** Te dni smo dobili ko- nečno vžigalice, prodajajo se po 50 v. komad, malenkost zares, samo da so, tako pravijo nekateri. Mesarji zopet javno naznanjajo, da stane telečje meso 10 K, ko ga greš kupiti, se pa prepričaj, da bi dobil za 10 K sicer 1 kg telečjih kosti, boljši kos pa plačš po 14 K. Da ni moči, da se odpomore temu socialnemu zlu in nečuvnemu izkoriščanju prebivalstva od strani mesarjev, je že zares od sile.

kr Dobrna. Otvorila se je redna avtomobilska zveza: Celje — Žensko zdravilišče toplice Dobrna.

kr Društvo zasebnega urad- ništva, odsek za Štajersko. V Celju je izvolilo na zadnjem občnem zboru nov odbor, ki bo pričel takoj z intenzivnim delom. Da bo pa to delo res popolno, se prosi vse tovariše in tovarišice, ki še niso včlanjeni, da priglase takoj pristop pismeno gornjemu društvu v Celje, Narodni dom.

kr Železna Kaplja. V tukajšnji ljudski šoli so nemške tolpe res napravile precejšnji nered, ker so vsa učna sredstva, knjige razmetale in je tudi ena granata udarila pri enem voglu. Ali vsaj druge sobe bi se dale toliko urediti, da bi se zamogla šola lahko odpreti. Pa čisto nič se nihče ne briga in tako mine čas in otroci trpe škodo. Kdo je kriv, da se tukajšnja šola ne odpre. Pri dobri volji bi se od nemških tolp povzročena notranja škoda oziroma nesnaga vsaj v par tednih bila dala odpraviti. Gre se vendar za naše otroke, up našega naroda. Pristojna oblast kje si?

kr Sinčavas — Železna Kaplja. Po tej progi vozita od 1. julija naprej oboestransko po 2 vlaka. Iz Sinčavasi zjutraj ob 7. uri 45 minut, ter ob 11. uri dop. Iz Železne Kaplje ob 8. uri 8 minut zjutraj in ob 1. uri 50 minut popoldne.

kr Šent Andrež ob Labudski dolini. Nemška „Volkswehr“ je hotela ropati pri kmetu. Gospodinja in hčerka sta v skrbeh, ker že zahtevajo ključ. Pa prileti dekla izza vogala in vpije: „Die Serben kommen.“ (Srbi pridejo.) Nemški vojaki se razkrope, hiša pa je bila rešena ropanja. Srbi pa tedaj še niso prišli.

kr St. Ilj ob Dravi. Iz Ljubljane je došlo k nam mnogo živeža, moke, masti itd. A tudi tobaka, smok in cigarete smo dobili, za katerega nas posebno Vrblijani zavdajo. Glavno zalogo tobaka za Rožek je prevzel trgovec J. Schaller, ki se je tudi potrudil, da zadovolji ljudstvo z živežem.

kr Celovec. Začela se je akcija, da bo dobivalo revno prebivalstvo živila po znižanih cenah. — Zemlje in drugo pecivo se je začelo pojavljati v vedno večji množini po gostilnah in izložbah. Prehrana Celovca se je znatno zboljšala in celo Nemci žele, da ostane Celovec Jugoslaviji.

kr Ribnica ob Vrbskem jezeru. Dobili smo iz Ljubljane toliko živeža, da je vse zadovoljno. Onkraj demarkacijske črte pa gledajo skoz prste.

kr V Breznem ob Dravi je danes takozvana flosarska nedelja t. j. žegnanje z procesijo za srečo flosarjev. Je to star običaj iz časov, ko je po Dravi še cvetlo flosarstvo.

kr Dravograd. Dva šolarja 8 in 9 let stara sta našla granato ter jo sprožila. Granata je razpočila in oba šolarja grozno razmesarila, da sta bila takoj mrtva.

kr Konjice - Zreče. Železniško ministrstvo namerava podaljšati železniško progo Konjice-Zreče. Prodprave se bodo baje kmalu pričele.

kr Ormož. Z dovoljenjem oblasti se vršijo tukaj zopet redno živinski sejmi in sicer živinski vsaki prvi ponedeljek v mesecu, svinjski pa vsaki torek.

kr Prevalje. Z ozirom na članek „Grob junaka“ od Fr. Goriškega torek 8. julija št. 163, naj se popravi glede šolske mladine v Prevaljah in sicer: „Bila je šolska mladina od ekspotizure Fara-Prevalje s svojim učiteljem, ki je obiskala grob junaka Malgaja, ter mu položila šopke na grob. Lep učiteljev nagovor je orosilo oči nedolžnih otrok, ki so mu zapeli „Lepa

naša domovina“. Popravi naj se, ker na pievaljski šoli sploh še ni pouka do danes, dočim je učitelj na fari pričel s poukom takoj sredo po Bin-koših, ob povratu beguncev.

kr Drugi glasbeno-dramatičen večer je priredila slovenska mladina v Trstu 12. t. m. v „Narodnem domu“. Čisti dobiček je namenjen v kulturne svrhe.

Našemu kralju Petru I.

Ljubljanski grad 1. 1914—1. 1919.

(Reminiscence.)

V petek na večer, ko je mrak legal na ljubljansko ravan, so zadoneli topovi pesem... Masivna, impozantna zgradba ljubljanskega gradu je zrla na vrvenje po ljubljanskih ulicah. Narod se je zbiral. Z onega veličastnega stolpa vihra veličastna državna zastava jugoslovanskega ujedinjenja. V zrak švigajo blesteče rakete. Zvonik v zelenih girlandah... In spomini nam vstajajo... Leta 1914! Soba štev. 4... Tudi ona zre naravnost na sedanje vrvenje Ljubljane... Molči, ne govori gromskim govorom... Tiho in lepo je bilo življenje te sobe 1. 1914. Tam so bili mineri, grobokopi, ki so izpodkopali trhle temelje samoderžtvu oholih Habsburžanov, v tej svetli sobici, obrnjeni proti kristalnosnežnim Kamniškim planinam, proti granitnemu orjaku Grintovcu, so živeli možje, mladina, takrat zasmehovani in pljuvani. Dr. Gregor Žerjav... Ivan Cankar... Dr. Dabinovič... Miha Čop... Rus, žel. rev. Mogilnicki, star mož, Aleksander Toman, amerikanec-republikanec sivolasi Sokrat...

Kako sta plakala dr. Dabinovič in dobri Rus, ko se je dne 2. decembra 1. 1914 raznesla na Gradu vest: Belgrad padel!

Današnja Ljubljana.

Pri vseh težkih vesteh je soba št. 4 na Gradu plakala. Vsaka vest jo je dvignila v nestrpno pričakovanje. Upi... nade! Ali se kedaj uresničijo? Delimo zemljevid!... V vsakem preganjanem človeku je killo trdno upanje na popolno uresničenje naših strem- ljenj in idej.

Včeraj je ljubljansko mesto praznovalo rojstni dan našega prvega in neustrašenega borca — kralja Petra I. Ob zgodnjih urah je začelo po ulicah praznično in živahno življenje. Sprva je slabo vreme napovedovalo neuspeh. Godba je okoli polu 6. svirala po ljubljanskih ulicah, okrašenih z zastavami, budnico... Izjasnilo se je in brhke cvetličarke so prodajale po ulicah za naše invalide cvetlice... Pred 10. dopoldne je prikorakala tukajšnja posadka pred stolnico. Srbski novinski polk je zavzel dolgo fronto od Vodnikovnega trga do Št. Jakobske de- kliške šole. V povsem novi opreml, v novih ameriškanskih uniformah, v novih čevljih. Polkovnik Stibilj Vukasovič je po srbskem običaju nadzoroval čete, nato se je pričela v stolnici slovesna sveta maša ob grmenju topov...

Po slovesni maši je bila na trgu pred Mahrovo hišo glavna parada čet pred polkovnikom Stibilj Vukasovičem. Tej paradi so prisostvovali predsednik dr. Janko Brejc, podpredsednik dr. G. Žerjav, župan ljubljanski dr. I. Tavčar.

Ob zvokih nove vojaške godbe so mimo polkovnika Vukasoviča kot zastopnika dravske divizijske oblasti defilirale čete v trdem redu. Pogled na nje je bil impozanten. Zanimivo je življe- nje v nekdanjem nemškem kazinu, kjer so razni nemški mogotci, osobito ge- neral Kraus, pripravljali pogin slov. narodu, sklepajoč in kujoč razne in- fernalne načrte za popolno uničenje narodne samostojnosti Slovencev. V kazini je sedaj komanda dravske di- vizijske oblasti. Vsi oni masivni stebri z balkonom so odeti v temno zelenje. Na pročelju balkona je pritrjena slika kraljeva z napisom: „Živio kralj Peter.“

Svečanost je krasno uspela. Opol- dne je nastal nad Ljubljano silen de- ževni vihar...

Dnevne vesti.

dn Vdanostna brzojavka deželne vlade — kralju. Predsednik Deželne vlade za Slovenijo dr. Janko Brejc, je poslal na kabinetno pisarno kralja Petra nastopno brzojavko: Vašega Veličanstva rojstni dan praznuje danes prvič z zanosom in radostjo celokupna Slovenija. V imenu Deželne vlade za Slovenijo, njenih poverjenikov, oddeikov, uradov ter vsega prebivalstva Slovenije, polagam pred Vašega Veličanstva jasni prestol izraz verne zvestobe in iskrene vdanosti z vročo željo za Vašega Veličanstva in kraljevske hiše blaginjo in dobrobit ter za prospeh, veličino in srečno bodočnost našega za vedno svobodnega troimenškega naroda. — Predsednik Deželne vlade za Slovenijo dr. Janko Brejc.

dn Otvoritev poštne prometa na Koroškem. Vred izjemnih in tehničnih težkoč za nekaj časa prekinjeni celokupni poštni promet se je zopet otvoril pri naslednjih poštah: uradih naše Koroške! Bela, Borovlje, Črna pri Prevaljah, Dobriave, Guštanj, Labod, Pliberk, Področica, Prevalje, Ruda, Sinčaves, Sv. Pavel v Labodski dolini, Velikovec in Zg. Trušnje. Pri ostalih naših poštah uradih na Koroškem, kateri poslujejo za sedaj samo za pisemsko pošto, se uvede celokupni promet, čim bodo tehnične ovire odpravljene.

dn Za srbske maturante. Ker je število postelj, ki jih ima pripravljeno odbor za sprejem srbskih maturantov do sedaj na razpolago, premajhno, in želimo naše srbske goste ne samo kar najstijajneje sprejeti in pogostiti, ampak tudi kar najuljudneje nastaniti, smo prisiljeni se obrniti na slavno občinstvo s prošnjo, da nam pomaga v tej stiski. Kdor bi bil pripravljen odstopiti za čas gostovanja srbskih maturantov brezplačno kako sobo z eno ali več posteljami, naj blagovoli to javiti do 15. t. m. pisarni pripravljalnega odbora za sprejem beogradskih maturantov v fizikalni dvorani I. drž. gimnazije.

dn Senzacija iz Trsta. Pariz, 10. julija. (Pos. por.) „Le Journal“ javlja iz Rima: Tržaška policija je aretirala Karla Marušiča, na katerega domu so našli puške, municije, bombe, brzojavne aparate in zrakoplove (?) v skupni vrednosti 20 milijonov frankov. Marušič se brani izdati skrivce.

dn Gojenci (gojenke) tretjega letnika državnega učiteljstva v Ljubljani, ki žele prihodnje leto nastopiti učiteljsko službo, naj se javijo zanesljivo do 20. julija ustmeno ali pismeno pri ravnateljstvu, kjer dobe pojasnila o šesttedenskem počitniškem tečaju. Ravnotako se naj priklase tudi abiturienti gimnazij in realk, ki bi nameravali se posvetiti učiteljski službi. — Ravnateljstvo.

dn Ljubljanski dopisni urad popravlja. Vest o smrti socialista in advokata dr. Henrika Tume je priobčil tudi ljubljanski dopisni urad. Sedaj ta urad objavlja nastopno brzojavko: Ljubljana, 12. julija. Glasom zadnjih poročil iz Trsta se je izkazala vest o smrti odvetnika dr. Henrika Tume, ki so jo pred dnevi prinesli nekateri potniki iz Trsta, za neresnično. Pomota se je dogodila bržkone vsled tega, ker je ta čas umrl v Trstu znani tržaški socialno demokratični vodja, zdravnik dr. Sinigaglia, kateremu so tržaški socialni demokratje priredili izredno impozanten žalni sprevod, katerega se je udeležilo več desetstisočev ljudi. (Ldu.)

dn Težava z žigosanimi bankovci je vedno hujša. Vsak se jih boji in vsak se jih brani. Oznaka je pa na večini bankovcev že zabrisana in bo v tem pogledu vsak dan slabše. Nujno je želeli, da vlada v tem pogledu nekaj ukrene, ker je postopanje zelo nejehtno. [Skrajno strogi in nedosledni so nekateri večji poštni uradi na Štajerskem, ki oddajajo žigosane bankovce, katerih par ur nato že ne pripoznajo in zavračajo. Strankam se s tem povzroča naravnost mučne sitnosti in pola in zmeda je vedno večja.

dn Zakaj so dopusti zaprti? Pri slov. plan. polku na Koroškem so dopusti že nad dva meseca zaprti. Vprašamo uljudno dravsko divizijsko oblast, čemu to; zakaj so pa dopusti za topničarje in dragonce dovoljeni? Koliko pride nujnih in potrebnih prošelj za dovolitev dopusta, n. pr. smrtni slučaj i. dr.; toda zaman prosiš in tarnaš. Prosimo dotično oblast večje uvidnosti in lojalnosti.

Ljubljanske vesti.

I Drugi koncert za naše invalide je danes od 16. do 20. ure na vrtu Narodnega doma. V slučaju slabega vremena se vrši koncert v spodnjih prostorih Nar. doma. Svira gledališki orkester pod vodstvom g. prof. Jeraja. Vstopnina je dve kroni za osebo. Preplačila na korist invalidnega fonda se bodo hvaležno sprejemala.

I Bellevue. Prostovoljno gasilno društvo v Sp. Šiški (vabl. k vrtni veselici, ki se vrši danes, v proslavo 30 letnega obstoja, v prostorih hotela „Bellevue“. Sodeluje godba ZJŽ in godba na lok. Začetek ob 15. uri.

I Primorski sokolski krožek: Vse članke opozarjamo, da je skupen odhod na Brezovico s posebnim vlakom ob 13.20 in ne ob 15.01. Zbirališče pred južnim kolodvorom. Na zdari Odbor.

I Petelinov most v Trnovem je v takem stanju, da bi se moral vsak, ki gre čezenj, zavarovati na življenje. Opozarjamo slavni magistrat, da si kdo od gospodov ogleda to znamenito brv in potem poroča v prihodnji občinski seji, kaj in kako bi se dalo ukreniti za varnost življenja trnovskih meščanov.

Kulturni pregled.

kl Dante Alighieri: Božanstvena komedija. Prvi del: Pekel. Prev. in pretolmačil prof. dr. Iso Kršnjavi, ilustriral ga je hrvatski umetnik M. Rački. To je ena najlepših knjig, kar jih je zdaj na jugoslovanskem književnem trgu. Knjiga ima zelo velik obseg velike četvorke, posebno pa nas iznenadijo mnogoštevilne in prekrasne slike, ki so že same na sebi velika umetnina in tudi zelo dobro reproducirane. Knjiga ima veliko vrednost in je lahko v ponos knjižgotržen in sotrudnikom, ki se niso bali ne truda ne stroškov, da so knjigo opremili kar najlepše je bilo mogoče. Kdor se za delo zanima, mu ne bo žal, da ga naroči; krasno vezana velika knjiga bo kras vsaki čitalnici, vsakemu salonu in stane samo 60 K. Izdal jo je „Grafiko-umetniški i nakladni zavod Jugoslavija v Zagrebu“.

kl Novo opereto je uglasbil naš znani srbski skladatelj Pero Stojanović. Nova opereta se imenuje „Poletni čar“. Najprvo jo uprizori Raimundovo gledališče na Dunaju.

kl Reforma. Smotra za crkvenopolitička te staleška pitanja katoličkog nižeg klera i katoličke crkve u kraljestvu SHS. Hrvatska katoliška nižja duhovščina je začela izdajati list „Reforma“, v katerem zastopa svoje zahteve po modernizaciji katoliške duhovščine. List je za duhovščino zelo zanimiv. Naročuje se v Zagrebu, Hrvatska zemaljska banka.

kl Glasbena Matica je sinoči priredila v proslavo godu našega narodnega kralja Petra, koncert v korist vojnih invalidov. Nastopil je komorni kvartet (gg. brata Zika, Trost in Dežela) v Čajkovskega kvartetu za godala D. dur, ki ga ima stalno v svojem koncertnem reportoirju slavni češki kvartet iz Prage. Kot na zadnjem koncertu „Ljubljanskega Zvona“, tako so nam tudi sinoči izvajalci odkrili vse skrite lepote ruskega dela s skrbno tematično izdelavo in fino niansiranim dinamiškim prednašanjem. Očarljiv je bil zlasti Andante cantabile s sordiniranimi instrumenti. Upajmo, da doživimo v prihodnji koncertni sezoni redne komorne večere! — Na sporedu sta bila dalje dva nova Pavčičeva samospeva, ki se brez

dvoma priljubita vsem ambicioznim solistinjam. Pavčičeve pesmice dišijo ljubke melodije in blesteča klavirska spremljava. Zahtevajo pa dobro izšolan glas, čuteče srce in nežnoroškega spremljevalca. Gdč. Sadarjeva jim je bila kos. Pela jih je občuteno, spremljal jo je docentno skladatelj sam. — Pevski zbor Glasbene Matice

Najnovejše vesti.

Proslava Petrovega dne v Mariboru.

Maribor, 12. julija 1919.

Impozantna manifestacija našemu kralju.

Petrov dan je naš Maribor proslavil prav slavnostno. Na predvečer ob dvajsetih so oznanjali topovi začetek slavlja. Vsa javna poslopja so razobesila trobojnice in okrasila okna s kraljevo sliko in zelenjem. Okrajno glavarstvo je bilo sijajno razsvetljeno. Posebno pozornost je vzbujal stolp Narodnega doma, lepo okrašen in razsvetljen z rdečim ognjem. Nad škofjsko palačo, nad stolnim kapljem in mestnim župniščem so prvokrat plapolale slovenske trobojnice: tudi župnišče je bilo lepo ozaljšano in razsvetljeno.

Dravski most je bil opleten z girlandami v slovenskih barvah in z zelenjem ter razsvetljen z lampijoni. Okrasili so ga bili fantje dravskega konjeniškega polka v najhujšem deževju. Prav lepo je bil okrašen vhod v mariborsko vojaško bolnico štev. 1; nad njim je bila deska z nadpisom: „Živijo kralj Peter I.“

Ob polu 21. je bila bakljada in mirozov vojaške godbe po vseh večjih ulicah. Bakljade se je udeležilo več stoglava množica, ki je narasla na Glavnem trgu gotovo na 8000 oseb.

Francoska mislija slavi naš praznik.

Tudi francoska mislija v Mariboru se je pridružila našemu slavlju. Ko je bakljada šla mimo hiše francoske mislije, ki je bila okrašena z zastavami v slovenskih in državnih barvah ter s slikami Petra in Aleksandra, je zaigrala godba marselejo. Množica pa je pozdravljala zastopnike Francije z burnimi Zivio-klici.

Pri oknu škofovske palače se je pokazal knezoškof dr. Napotnik in prijazno pozdravljaj množico.

Vse nemške kroge, ki še vedno zagrizeno in zajedljivo pričakujejo priklopljenje Maribora Nemški Avstriji, so te manifestacije silno bodle, zlasti ko so videli enodušno razpoloženje slovenskih manifestantov. Slavje so vsenemci demonstrativno prezirali, zlasti se je odlikoval znani in prosluli nekdanji vojni dobavitelj Scherbaum, ki je pred bakljado zaprl vsa okna in vrata svoje hiše. Naravnost zabarikadirali se je pred zmagovitimi klici.

Včerašnja slovesnost.

Danes ob šestih je priredila vojaška godba budnico. Ob devetih je v stolni cerkvi opravil knezoškof dr. Napotnik z asistenco službo božjo, katere so se udeležili predstojniki vojaških in civilnih oblasti in velika množica.

Pri maši so prvokrat peli Te-deum v slovenskem jeziku in nato himno „Bože pravde“. Od desetih do ednajstih je sprejemal podpolkovnik Uzorinac vdanostne izjave deputacij raznih oddeikov in zavodov mariborske posadke to pogostil vse po stari srbski šegi. Od ednajstih do dvanajstih je sprejemal okrajni glavar dr. Lajnšič vdanostne izjave predstojnikov in zastopnikov civilnih in cerkvenih oblasti in raznih jugoslovanskih korporacij ter jih istotako pogostil. Tudi knezoškof dr. Napotnik je posetil okrajnega glavarja, da mu v svojem in v imenu duhovništva lavantinske škofije preda vdanostne častilke. Med gratulanti je bil tudi vodja francoske mislije.

je zapel dva šopka Mokranjskih srbskih narodnih pesmi le z lastno točnostjo in natančno. Zadnji del „Osu se nebo zvezde je moral na burno zahtevo občana ponoviti. Na koncu koncerta, ki je bil posebno dobro obiskan, je zapel še srbsko himno „Bože pravda“.

Ob 12. do pol 13. je bil pri nadni koncert voj. godbe v mestnem parku, kjer se je pobirala vstopnina za invalide.

Reški dogodki.

Sestava komisije.

Pariz, 11. julija. (Pos. por.) preiskovalno komisijo glede reških godkov odpošlje Amerika general Summerall-a, Anglija generala Sestavo te komisije je zahteval toni.

Pariz, 11. julija. (Pos. por.) nja poročila iz Reke javljajo, da bilo pri spopadih ubitih devet — koskih vojakov in dvanajst ranjenih. Italijani zanikajo resničnost poročil.

Trst, 11. julija. „Giornale d'Italia“ javlja iz Reke, da je pri spopadih množica napadla nekovo varno, kamor so zahajali Francozi jo popolnoma demolirala. Metali tudi ročne granate. Zrtev ni bilo.

Intervencija entente na Reko.

St. Germain, 12. julija. (D. Ku.) „Daily Mail“ javlja v soglasju z gimmi angleškimi listi, da so na Reko po ena angleška, francoska in ameriška vojna ladja. Vojne ladje bodo baje pomagale s svojimi vplivi komisiji, sestoji iz generalov aliranih sil, ki ima nalogo pomiriti konflikt med francoskimi in italijanskimi vojakmi.

Orijentski blok.

Bukarešta, 11. julija. (D. Ku.) Predsednik nar. konservativne stranke Take Jonescu je v intervjuju izjavil, da je sedaj potreba, da se ustanovi orijentski blok, ki bi se moral tehati od Baltiškega do Sredozemskega morja in ki bi moral obsegati Poljsko, Čehoslovaško, Romunijo, Grško, morda tudi Ogrsko. Take Jonescu vidi za ustanovitev takega bloka bene težave in samo obžaluje, da blok ni ustanovil že pred mirovno konferenco, ker bi se potem marsikaj drugače zgodilo. Take Jonescu je pristavil, da njegov stari in dobri prijatelj Venizelos in tudi predsednik V. saryk enako mislita; posebno je zelosom je Jonescu ta predlog zelo tančno preštudiral. (Ldu.) — (Po poročilu naj bi bila tedaj Jugoslavija izolirana!)

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo.

St. Germain, 11. julija. (D. Ku.) Nemško-avstrijska mirovna pogodba je predložila danes skupno not, ki vsebuje deloma na podlagi danih not, deloma na podlagi poročil natančno formulirane protipologe k vsem klavzulam mirovne pogodbe izvzemši gospodarske določbe. Novi izpreminjevalni predlogi se bodo v prvi vrsti vprašanja o državljanih in o varstvu manjšin in delavcev. Glede varstva delavcev se sklicuje na sklepe bernske konference.

Nemiri v Rimu.

Trst, 11. julija. „Giornale d'Italia“ javlja, da se je v Rimu sestala komisija, obstoječa iz sedmih delavskih zastopnikov in štirih trgovcev, ki ima nalogo izvesti cen živim pridelkom za 50% — splošne stavke v Rimu.

Zahtevajte „Jugoslavijo“ po vseh gostilnah, kavarnah in brvnicah. Pridobivajte novih naročnikov.

Darovi.

Za slovenske oslepele vojake:
Dr. Edvard Globočnik v Kranju kot preplačilo nekega honorarja K 13.—
Za Ciril-Metodevo družbo v Ljubljani:
5. stotnica slov. plan. polka K 54.—
Za Malgajev spomenik:
Lekarnar Trnkoczy v Ljubljani K 25.—
Za Cankarjev spomenik:
Fr. Štirn, Hraše pri Smledniku K 10.—
Za „Narodno obrano“:
Na gostovanju majorja Jurkoviča K 140.—
Kr. celjski stražarji pri odhodu v Celovec K 40.—
Finančna straža v Pilberku K 20.—

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.
Tisk „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Poslaño.*

Pojasnilo k „Veliki uganki“.

Kar presenečen sem vsled napada v Straži, v kolikor se tiče moje osebe radi prestave prošnje, ki so jo St. Iljski švabski naseljenci naslovili na deželno vlado v Ljubljani in Belgradu.

Pri prestavi prošnje nisem najmanjše slutil, da bi v tem zamoglo tisti kaj takega, da bi se glede tega dejanja mogel sploh kdo spodtikati ob mojo osebo.

Jenič je znal, da sem bil med vojno dodeljen kot tolmač k vojaškemu sodišču na Srbskem in da sem se tam bavil s prestavami vlog iz srbskega jezika na druge jezike.

Pred nekaj dnevi me je dobil na ulici v Mariboru ter me naprosil, da mu prestavim na nemški in slovenski jezik neko vlogo, ki jo je prinesel iz Zagreba, češ, da on nima časa. Jaz sem mu to drage volje obljubil.

Drugi dan mi izroči v srbohrvaščini spisano prošnjo, naslovljeno na vlado v Belgradu in deželno vlado v Ljubljani.

Iz vloge in priloženega imenika sem razbral, da stavijo do vlade prošnjo Švabi in Čehi (Böhmen) naseljeni od leta 1902 naprej po okolici St. Ilj.

V prošnji je bilo govora, da so to kmetije, ki so bili baže politično indeferentni, ki se se le s kmetijstvom bavili itd., ter prosijo vlado, da bi jih še v nadalje na posestvih pustili.

Iz predloženega imenika, ki pa ni bil uraden ter ne vem, če se podatki krijejo s pravim dejanskim stanom, je bilo posneti, da so ta posestva kupili od prednikov, ki so nosili nemška imena, od kojih so nekateri stanovali v Gradcu in je le pri treh posestnikih bilo tudi zapisano, da so ti trije zemljo kupili od Südmarke.

V prošnji se je vlado prosilo, naj se v politični zanesljivosti posameznikov uradoma informira ter njih narodna pripadnost in način,

kako so prišli do zemljišč po zemljiški knjigi okrajne sodnije v Mariboru vgotovi.

Ker je bila prošnja naslovljena na vlado in so se v prošnji predlagale uradne poizvedbe, nisem nadalje o vsebini in resničnosti posameznih navedb razmišljal, prvič, ker razmere tukaj pre malo poznam in drugič, ker je vloga itak bila namenjena kompetentni vladi in oblastim, ki imajo tozadeven pregled in bodo pred rešitvijo prošnje prav gotovo uvedle potrebne poizvedovanja, zato sem vlogo kratkoma dobesedno prestavil na slovensko in nemško.

Drugi dan popoldne me g. Jenič povabi, naj se peljem z njim v St. Ilj, da bodo vlogo kmetije in župan podpisali. Ker nisem bil še nikdar v St. Ilju, sem to povabilo rad sprejel. V St. Ilju smo se podali h gerentu Slovincu — Kranjcu g. Thalerju. Ta je kmete že poznal, prečital prošnje v vseh treh jezikih, rekel, da so razmere prilično take, kakor je pisano ter je podpisal.

Ker se je tudi govorilo, da bode šla deputacija teh kmetov z občinskim zastopnikom v Ljubljano k vladi, da ustmeno pojasni svoj položaj smatral sem vlogo odposlano na vlado le v to svrhu sestavljeno, da se na podlagi iste poprej izvrše uradne poizvedbe, predno se jih osebno zasliši.

Ko me je za tem urednik g. Žebot, ki je doma iz St. Ilja, telefonično vprašal, če mi je kaj znano o St. Iljski zadevi, šel sem takoj h g. Jeniču po vse tri vloge z izvirnimi podpisi, pokazal g. Žebotu v uredništvu vse tri izvode in stvar pojasnil.

Vkljub temu pa je izšel iz uredništvu napad na mojo osebo.

Ne vem, kaj si naj mislim?

Ali je že to potegovanje za Švabe, če prestavim iz srbsčine prošnjo, naslovljeno na našo vlado v svrhu, da stvar preišče?

Vsak prebivalec ima pravico obračati se pismeno na lastno vlado. Saj vendar ni bolj kompetentne oblasti, kot je vlada — kjer predsedujejo naši voditelji vseh strank — imajo gotovo zbran vsestranski material ter se bo njih odločba ravnala le po uradnih poizvedbah in ne po navečbah dotične vloge.

Ne morem pojmiti, kako pridem jaz do tega, da me uredništvo „Straže“, vkljub informacijam napada in smeši? ter mi hoče nekaj natveziti, o čemur še razmišljam nisem.

Do sedaj še nikdo ni trdil, da bi bil jaz Nemcem preprijazen. Dovolj sem med njimi trpel dolgih pet let.

V predležem slučaju ne uvidim podlage, da bi se imel povod braniti, mučno pa je za me, da ne poznam dovolj tukajšnjih razmer in ne vem, ali se me namenoma napada v dosego gotovih ciljev, ali pa le vsled nespozumljenja.

V Mariboru, dne 9. julija 1919.
Dragotin Gilčvert.

Gozdarski urad barona Borna ima na razpolago, oziroma izdeluje vsake vrste in vsako množino

Zabojev in sodčkov

iz mehkega lesa. — Vprašati je pri gozdarskem uradu barona Borna v Tržiču (Gorenjsko).

Državne toplice

Dobrna pri Celju (prej Neuhaus)

Visokoradioaktiven termalni vrelec 370 C.

Izvrstni zdravilni uspeh pri ženskih boleznih, pri obolenju živcev, revmatizmu itd. — Moderni zdrav. pripomočki, deloma na novo vpeljani po vzorcu Dunajske ženske klinike.

Zdravnik: Dr. Benjamin Ipavc iz ženske porodniške klinike prof. Ernsta Wertheim-a na Dunaju.

Prospekte daje topliško upraviteljstvo v Dobrni.

Mali oglasi

stanejo pruh 10 besed 4 K,
vsaka nadaljna beseda 30
bln. - Dopisovanje in ženitne
ponudbe pa vsaka beseda 1 K.

Proda se:

2 flobert pištoli (1 Zimmer-
in 1 Jagdgewehr) ter moško
kolo prodam. St. Peterska
vojašnica, soba 54. 974

Damska svilen bluz,
popolnoma nova in čistiška
suknja, skoro nova, se ugo-
dno prodam. Ogleda se od
3.—6. pop. Marije Terezije
cesta 13/II, vrata 107. 978

Moško kolo se prodam. —
Kje, pove uprava. 982

Večje partije damskih
nogavic ter sukanca, črnega
in belega, nudi tvrdka Josip
Petelin, Ljubljana, Sv. Petra
nasip.

Proda se novo moško
kolo znamka „Waffenrad“ z
garancijo 10 mesecev. Cibelj
Avgust, Vodovodna c. 203.

Naprodaj je hiša z go-
stilno in prodajalno, sadnim
vrtom in nekaj zemlje v Ro-
žu na Koroškem. Natančnej-
še podatke podaje Zdravko
Cvitar Sv. Jakob v Rožu. 963

Mazilo za lase varstvena
znamka „NETOPIR“, zoper
izpadanje las, napravljeni ma-
zilo, učinkujoči tudi zoper
izpadanje brk in brade. Za-
dostuje steklenica za 10 ali
12 kron; zadostuje za celo
leto. Za uspeh jamčim. Spr-
ičevala na razpolago. Pošiljam
tudi po pošti ter priložim na-
vodilo. Ana Križaj, Spodnja
Siska, Kolodvorska ulica 200,
ali pa v trafiki pri farni
cerkvi.

Kupi se:

Vinske sode 50—500 l
vsebine kupim. — Ponudbe
na upraviteljstvo pod „Vinski
sod“. 971

Kupim malo posestvo.
Poizve se v podružnici „Ju-
goslavije“ v Ptuj. 971

Kupujem smrekov les,
jelka, hrastov in bukov bodi
si okrogel ali rezan. Cene za
les naložen v vagon se naj
naznanijo na V. SCAGNETI,
parna žaga za drž. kolodvor-
om v Ljubljani. 419

Službe:

Blagajničarka slovenskega
in nemškega jezika popol-
noma zmožna, išče službe.
Ponudbe pod „Marjiva“ na
upravo. 670

Strojnik, obenem kurjač,
se sprejme k parnemu kotlu.
Ponudbe s spričevali na na-
slov Val. Scagnetti, parna
žaga za drž. kol. Ljubljana.

Trgovska agentura pre-
vzame razna zastopstva za
Spod. Štajersko, n. pr.: spe-
cerijske, kemične, papirne
predmete, žganje, ev. stroje
itd. Ponudbe se prosijo pod:
„Agentura“, pošto ležeče,
Maribor. 983

Pošten učenec zdrav in
krepak, se sprejme ako v
trgovino z mešanim blagom
Josip Cernelč v Sv. Petru
pod Sv. Gorami, Štajersko.

Več mizarških pomočni-
kov, ki se preskrbe s hrano,
stanovanjem in dobro plačo
tako sprejme Ig Toplak,
stavbeno in pohištveno stroj-
no mizarstvo, Trbovlje II.

Pridno gospodinjstvo iščem
za takoj k dvema otrokoma.
Poizve se v podružnici „Ju-
goslavije“ v Celju. 977

Gozdni čuvaj išče službe
na kake graščini ali tovarni.
Naslov v upraviteljstvu. 975

Deklico, petnajst do se-
demnajst let, iščem k trem
otrokoma. Naslov v upravi.

Tesarje kakor tudi več
učencev se sprejme proti do-
bremu plačilu v trajno delo.
ANTON STEINER, mestni
tesarski mojster, Ljubljana,
Jeranova ulica št. 13 747

Prodajalka, izurjena v
prodaji mešanega blaga, išče
stalnega mesta. Ponudbe pod
„Stalno mesto“ na upravo.

Jaroslav Breuer mestni
stavbenik, Ljubljana, Gospo-
ska ulica 8, sprejme takoj
več zidarjev in težakov za
delo v Ljubljani.

Trgovski zastopnik, uve-
den v vseh strokah, išče za-
stopstvo proti proviziji, za
Maribor in okolico. Ponudbe
pod „Provizija“ na podruž-
nico Jugoslavije, Maribor.

Razno:

Lepo meblovano sobo z
električno lučjo in posebnim
vhodom išče za takoj ali
pozneje soliden gospod. —
Cenjene ponudbe pod „Ban-
čni uradnik“ na upraviteljstvo.
979

Diplomirana učiteljica
otvori tečaj francoskega je-
zika. Vpraša se: Pražakova
ulica št. 10, III. nadst. desno
od 4—6. ure popoldne.

Deklico iz boljše hiše, ka-
tera ima ljubezen do otrok,
iščem k dvema otrokoma v
starosti 2 in 5 let. Zaposlena
bi bila od 9—12 in od 15—19
ure. Naslov v upravi.

Popravila žepnih ur in
zlatin sprejema F. ČUDEN
SIN, nasproti glavne pošte v
Ljubljani. 926

Najlepše darilo mladini

je povest slovenskega dečka
iz pretekle svetovne vojske

DORE

Knjiga je lepo ilustrirana ter
bo v mestu in na deželi
vzbudila veliko zanimanje.
Cena vezani knjigi je K 4.—.
Dobiva se v knjigarnah ka-
kor tudi v Zvezni knjigarni
v Ljubljani, Marjini trg 8.

Liptavski SIR

na drobno in debelo raz-
pošilja po zmerni ceni
Henrik Matič v Celju.

Mlinski kamen

za žrnje in
brusilni kamni
vsake velikosti se prodajo.
Cena po dogovoru.
Jožef Planina,
Rogatec, Štajersko

K. Linhart, urar

Marija Terezija c. 7.

Veika zaloga zlatih, srebrnih
in niklastih ur kakor Omega,
Schaffhausen, stenske ure
z nihalom po najnižji ceni.
Popravila se sprejemajo vsaki
čas in se solidno izvrše. 990

Veščak v lesni industriji

Slovenec, 36 let star, več-
letni vodja večjih lesnih
podjetij in žag, popol-
noma verziran v moder-
nem obratovanju žag ter
lesnih industrij, išče v
jugoslovanski državi v
večjem podjetju vodil-
nega mesta. — Ce-
njene ponudbe pod „I. K.
1883“ na upravn. lista.

Prodajam okoli 100 hl hrastovih vinskih sodov

popolnoma v dobrem sta-
nu od 60 do 600 litrov.
Ponudbe je poslati
na naslov Franc Majdič,
Kranj.

Trapistovski sir

prima, vsako količino,
kakor tudi čajno maslo
in ostale mlečne proiz-
vode razpošilja v zavojih
po 5 kg po celi Jugo-
slaviji s pošto ali želez-
nico po najnižjih cenah
**Parna mlekarna, Bje-
lovar, Hrvatska.**

Živo apno, zidno in strešno opeko

.. v celih vagonih ..
ponuja

„Ljubljanska komerci-
jalna družba z o. z.“

Ljubljana, Bleiweisova
cesta 18 (nasproti liceju.)

Angleška čudatvorna mast

hladi, čisti, mehča
izvlači tuje tvari,
prepreči za-
strupljenje krvi
in operacije.

Vpošilja samo proti predpla-
čilu franko K 8.80 za 1 dozo.
Lekarna Thierryja v Pregra-
du, glavna zaloga v Ljubljani
R. SUŠNIK, Marjini trg št. 5
in vse druge lekarne.

GARJE

srbečico, hrasie, lišaje,
uniči pri človeku in živini
mazilo zoper srbečico.
Brez duha in ne maže
perila. 1 lonček za eno
osebo 4 K. Po pošti 5 K
poštne prosto. Prodaja
in razpošilja lekarna
Trnkoczy v Ljub-
ljani, zraven rotovža.

Bukovega ogija

Več vagonov drv, brike-
tov ima naprodaj

M. KOROŠEC

MARIBOR

Rajerjeva cesta 23.

Istotam se prodaja blagajna
sistem Wertheim-Wiese.

Zahtevajte

povsod
40% voskovo kremo
„HIF“

s katero najbolje ohrani-
te usnje. Za „HIF“
jamčim. Došlo je več vrst
cigaretnega papirja in
stročnic, mila, riževega
škroba itd.

po sol dnih cenah.

Se priporočam

Oroslav Čertalič,
Ljubljana,
Resljeva cesta 20.

Razkrinkani Habsburžani.

Moja preteklost.

Spisala grofica LARISCH, nečakinja cesarice Elizabete in njena dvorna dama.
(31. nadaljevanje.)

Smisel njenega govorjenja je bil:

»Mama nima ljubezni za mene,« je nadaljevala. »Že ko sem bila majhno dekletce, je ravnala z menoj kakor z neko stvarjo, ki se je namerava znebiti z največjo koristjo. In Hana — mrzim jo; nikdar ne bi bila smela zapustiti svojega samostana; postati bi bila morala nuna, potem bi me ona in njeno dolgočasno slikanje ne nadlegovala tako kot me zdaj. Nameravam se poročiti, zaradi tega pa vam ni treba zavidati mi malo sreče predno to storim. Vi veste bolje nego kdorkoli, kaj imam pričakovi od konvencijskega zakona; vzemite samo svoj lastni slučaj, dobro veste, kako bedni ste z grofom Larischem.«

Nisem si mogla kaj, da bi mi ne bilo žal za razburjeno dekle.

»Veš, Marija, hočem ti odpustiti še to pot; nobene besede več o tem — pojdi z menoj k Jungeumanu. Nameravam pomeriti nekaj obleke.«

Med mojim govorjenjem se je voz ustavil in Marija je, kakor je bilo videti, kmalu pozabila svoje križe in težave v vznemirjenju, ko so ji razkazovali najzadnje zimske novosti. Čudila sem se, kako hitro se je spreminjalo njeno razpoloženje, in sem si mislila, da je dobro tako, kajti ko bi prišel zanj čas ločiti se od Rudolfa, nemara ne bi preveč občutila ločitve.

Popeljala sem Marijo nazaj v palačo Večerov, nato pa sem se vrnila v svoj hotel, kjer me je čakala brzojavka. Moja najmlajša hčer se je ponesrečila in naš zdravnik v Pardubicah je želel še enega zdravnika. Bila sem v silnih skrbih in sem nemudoma poslala po profesorja Wiederhoferja, ki je še isti večer odpotoval z menoj z Dunaja.

Nezgoda ni bila tako resna, kakor sem po sporočilu mislila, pač pa mi je bolezen ter smrt mojega starega očeta, bavarskega vojvode Maksimilijana kmalu potem onemogočila pisati Mariji, kakor sem obljubila. Vendar ni trajalo dolgo, ko sem prejela od nje pismo; iztežka sem kdaj brala tako histerično pisanje. Skozinskozi se je vil izraz orientalskega fatalizma, ki se je družil s prekipevajočo upornostjo zoper svojo usodo, in spoznala sem, kako željno si je želela prostosti in ljubezni. Srce me je bolelo zanj, vendar sem menila, da je najbolje, ako se izognem vsakemu izrazu sočutja, ko sem ji odgovorila na pismo.

Zarana v decembru sva se z grofom Larischem podala na Dunaj nakupovat za božič. Drugi dan po najinemu prihodu mi je Jurij povedal, da je sprejel povabilo na večerjo pri Večerovih. Vsa začudena sem strmela vanj. »Kaj pa je izpremenilo tvoje mnenje o baronici?« sem vprašala.

»O, nič zato,« mi je odgovoril soprog. »Srečal sem danes baronico; Marija je bila z njo. Povsem iznenaden sem videl, kako lepo se je razvila.«

Nasmehnila sem se. Toraj je porednica očitno skušala osvojiti si mojega moža!

Tisti večer smo večerjali pri Večerovih, kjer smo se sešli z zvestim častilcem Marijinim, vojvodo Braganza, ki je bil s svojim zakonom z mojo sestrično Elizabeto Taxisovo v sorodu z menoj. Miguel je bil tedaj mlad in zal vdovec, kajti Elizabeta mu je bila že pred nekaj leti umrla, njegova dva sina pa sta bila pod varstvom nadvojvodinje Marije Terezije. Zabavali smo se prijetno in žal mi je bilo, ko me je Jurij opomnil, da je prišel čas za opero.

»Kaj! Fausta greste poslušat?« je vzkliknila Marija. »Prosim, vzamite me seboj.«

Ozrla sem se na soproga. Nikdar ga nisem rada prosila za nobeno uslugo, vendar se nisem mogla ustavljati Marijini prošnji. Na srečo je grof dobro večerjal in tako je bila moja priprošnja z nenavadno dobrosrčnostjo uslišana. Velela sem Mariji, naj vzame svoj plašč, in ko sve stopili v njeno spalnico, me je obsula s prehvaležnimi poljubi.

»Oj, kako si ljubeznjiva,« je vzkliknila, nato pa si je dala opravka pri toaletni mizici. Videla sem, da je bila jako razburjena in ko si je dela prekrasen dijamanten polumesec v svoje črne lase, se nisem mogla premagati, da ne bi vzkliknila: »Ali, draga moja, saj ne gremo na bal!« Neža, ki ji je pomagala, se je zlobno nasmehnila, kakor da bi hotela reči: »Kako neznansko ste abotni,« Marija pa se je nasmehljala.

»Zakaj mislite, da grem tako silno rada v opero?« je vprašala. »Da bi Fausta slišala? Nimalo ne. Želim pa iti tja, ker boste tam dve belgijski kmetici, in jaz vem, kako boste iznenadni videti me v vaši loži.«

»Veš, pazi na svoje vedenje,« sem opozorila. »Prosim te, da pomniš, da nimam jaz nobenega prepira s prestolonaslednico, in jaz menim, da kažeš prav čuden okus s tem, da se ponašaš ta večer v operi z dijamanti.«

(Dalje prihodnjič.)

VREČE

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno in plačuje najbolje trg. firma

J. Kušlan,
Kranj, (Gorenjsko).

OPEKO

1142

zidake in strešnike oddaja po najnižjih cenah od postaje Celje

Oswatitsch & Karlovšek, Celje.

Tehnično en gro skladišče JOSIP SOJKA, Zagreb

Samostanska ulica št. 7

nudi že zacarinjene žarnice, jermena, borax, šelak, ter vse tehnične potrebščine in kemične produkte.

Dobavljamo takoj

svilena sita za mline iz svile, vse številke 102 cm široki, povprečna cena za 1 m K 165.—.

Zahvala.

Pri požaru, ki je dne 8. julija 1919 uničil skoraj vso vas Zagradec, pogorela so tudi podpisani posestniki poslopja. Že 11. julija mi je izplačal

generalni zastop v Ljubljani

zavarovalne družbe „DUNAV“

polno zavarovalno vsoto. Za hitro in pošteno izplačilo izrekam imenovani družbi srčno zahvalo.

Zagradec, dne 11. julija 1919.

Marija Tomlje.



Alfonz Breznik

učitelj „Glasbene Matice“ in edini strok. dežel. sodišča Ljubljana, Kongresni trg št. 16 (nasproti nunske cerkve). Največja in najposobnejša trdka in izposojevalnica klavirjev, pianinov in harmonijev. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. 167

Prva slovenska kavarna

„CENTRAL“ v Mariboru

se priporoča Jugoslovanom domačim in tujim ki prihajajo v Maribor. — Postrežba točna.

Najboljše uspehe imajo oglasi v

Ako iščete slušate imate kaj naprodaj oziroma hočete kaj kupiti ali zameniti tedaj inserirajte v Jugoslaviji

Priporočamo edino tovarniško zalogo šivalnih strojev

za rodbino in obrt ter njih posameznih delov. Dobijo se potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje ter galanterijsko in manufakturno blago.

JOS. PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip, za vodo česno.

Rezalni stroj

za papir, kupi „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.



Tvorniška zaloga gramofonov in godbenih avtomatov

A. Rasberger, Ljubljana, Sodna ulica 1. Izvršuje vsa tozadevna popravila strokovno in ceno. Ugodna zamenjava obrabljenih plošč. Gramofoni z vmetom denarja za gostilničarje.

ING. Dr. MIROSLAV KASAL

oblastveno poverjeni stavbeni inženjer. Specijelno stavbeno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe

v Ljubljani, Hilsnerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrane, betonske in železobetonske jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske rezervarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije.

Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženerske stroke.

Tehniška mnenja — Zastopstvo strank v tehniških zadevah.

Naznanilo.

Naznanjam, da sem otvoril v Kranju

medicinalno drogerijo, parfu- merijo in fotomanufakturo

in se slavnemu občinstvu priporočam za nakup vseh v mojo stroko spadajočih predmetov.

Bogomir Sinkovec
med. drogist, Kranj.

Ko treba?

Pšenice, kukuruza, zob (ovsa), ječma, kaše (Gersti), pržena ječma, pakovano po uzorku Kneipa i otvoreno, masti, suhog-mesa, sve vrsti zemaljskih proizvodov, Jovanović i Tomić, Mitrovica (S R E M.)

Fina
inozemna kolesna

pnevmatika

(kompl. garniture)

J. GOREC

trgovina s kolesi

Ljubljana, Marije Terezije c. 14.